

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Mirabilis Vita Venerabilis Virginis Marinæ De Escobar Vallisoletanæ

Deprompta ex ijs, quæ ipsamet jussu Patrum suorum Spiritualium
consignavit

Secvnda Pars Mirabilis Vitæ Venerabilis Virginis Marinæ De Escobar

Puente, Luis de la

Pragæ, 1688

Caput III. Continuatur narratio quarundam circimstantiarum ipsius
sepulturæ, & gloriosarum exequiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38666

certo modo prodigus in donando, ista vere prodigiosa in rependendo. Et quandoquidem mortalis tantam impendisti curam, ut tibi addictis, ac in primis Catholico Regi Philippo, & universæ ipsius Monarchiæ, atq; specialissimo affectu Hispaniæ tuæ patriæ, procurares gratias; nunc dum jam es gloriosa, tantò amplius ab eo illuminata, quem absq; ullo impedimento

eorum, quæ patiebaris, cognoscis, exequere efficacius & perseverantiùs idem officium fidelissimæ Advocatæ, donec nobis pacem impetres, & felicitatem, quam exoptamus. Ità futurum piè credimus, cum sis potens apud Deum, qui te usque adeo amavit: ità nos sperare jubet remuneratio hujus Domini, cui tantopere servivisti.

CAPUT III.

Continuatur narratio quarundam circumstantiarum triumphalis ipsius sepulturæ, & gloriosarum exequiarum.

QUAMVIS nobis P. Michael de Orenja, referendo felicem hujus Virginis obitum, aliquid insinaverit de gloria ipsius exequiarum; propter brevitatē tamen promissam in sua epistola, necesse fuit, ut prætermitterentur nonnullæ circumstantiæ, quæ licet minutæ, sunt scitu dignissimæ. Has & alias auditas in concionibus novendialibus descripsit Dominus Franciscus de Vinuela, in quadam relatione, quæ typis mandata est pervagata mundum, dedicata Domino Ludovico de Castilia Assessori Consilij, qui tum absens Vallisoletto Gubernatorem agebat Guipuzcoa. Aponemus hic illam fideliter, eò quòd omnia, quæ aliunde, & ex ijs, qui adfuerunt, rescivi, exactè eum dicta relatione conveniant, quæ est sequens.

Epistola Domini Francisci de Vinuela ad Dominum Ludovicum de Castilia Assessorem Consilij Granatensis, & Gubernatorem Guipuzcoa, de morte famula Dei, Venerabilis Domina Marina de Escobar.

NON miror, propter notitiam, quam Dominatio Tua habuit de rebus Dominiæ Marinæ, in Te excitentur desideria sciendi, quid acciderit in ipsius obitu. Tam instantè id à Tua Dominatione re-

ferre jubeor, ut judicem mihi incumbere necessitatem exequendi tui mandati. Quanquam ignoscas mihi, quòd me non possim in recensendis, quæ his diebus acta fuerunt, diffundere pro rerum ipsarum exigentia, cum id integrorum potius sit librorum argumentum, quàm adeò brevis epistolæ. Dico igitur, Domine, quòd feriâ quintâ, nonâ hujus, horâ circiter decimâ matutinâ, Deus dignatus fuerit gloriosum imponere finem gloriosæ vitæ Dominiæ Marinæ. Ante felicem ipsius transitum, metuens hæc Civitas, nè istius thesauri faceret jacturam, convocavit suum Senatū, ad designandos deputatos, adstitutos dispositioni eorum, quæ facere meditabatur in hujus Dominiæ honorem. Deputatio fuit pensata ab omnibus Dominis Senatoribus, & cum nullius affectus cederet affectui alterius, oportuit rem fortibus peragere, quæ obtigerunt Domino Petro de Vega, & Domino Petro de Barcena. Tanta fuit omniū ambitio ad honorem ipsius procurandum. Vix benedicta illius anima est egressa è corpore, quando id toti innotuit Vrbi, quæ universa interno permota impulsu se contulit ad videndum, & venerandum ipsius sacrum corpus. Timuerunt Patres Societatis Jesu, in cujus Domo Professa jussu suum corpus sepeliri, grave aliquod in tam inordinato concursu incommodum, cujus præcavendi causâ Dominus Petrus Catilius, Collegialis Sanctæ Crucis, & Episcopi Vicesgerens

Fff 2

ex

Vita Mar. de Escob. Pars II.

ex officio mandavit constitui sex Sacerdotes pro custodia domus, & sancti corporis: qui non valentes resistere turbæ, recurrerunt ad Prætores, ut se juvarent. Omnes autem simul juncti nequiverunt prohibere aditum impulsibus divinis; quibus se universi agi sentiebant, ad venerandum ejus corpus, & recreandas ipsius aspectu suas animas. Hinc necesse fuit permittere ingressum in paupertinam domum, servato aliquo ordine. Credat mihi Tua Dominatio tanquam testi oculato, non unum, sed millena contigisse miracula, quod non interierint suffocati tot, qui tam angustam habitationem adeo impetuosè intraverunt, dum quisque magni se jacturam thesauri facere putaret, nisi ea illi obtingeret felicitas, ut testem ageret pulchritudinis, quæ huic Sanctæ inerat, post tam diuturnas & extraordinarias afflictiones octoginta propè annorum, quibus vixit. Fuit absque dubio prodigiosa vultus ipsius venustas, ac teneritudo, seu tractabilitas, unaque fragrantia corporis & manuum: quæ omnia manifestè indicabant ejusdem sanctitatem.

Toto eodie mansit expositus hic thesaurus, & populus nunquam satiabatur illo contemplando; perseveravit ad fores domus usque ad horam undecimam noctis, quâ fuerunt melius obfirmatæ, cum timeretur, nè everterentur. Custodiverunt ipsam eâ nocte quinque Religiosi Societatis JESU, & Dominus Didacus Calderonius Præfectus Satellitum hujus Cancellariæ. Vix autem illuxit dies, quando maturè adfuit turba, ad videndam Sanctam, hoc enim nomine illâ omnes compellant. Satisfactum fuit paulatim tam pijs desiderijs tot integrarum Communitatum Religiosarum, quæ ad pedum ejus oscula advenerunt, unâ cum flore totius Urbis, tam Ecclesiasticorum, quàm secularium, admoventibus omnibus suas cruce, numismata, & corollas precatorias benedictis illius manibus, ac desiderantibus aliquid habere ex ejus vestibus & reliquijs. Plures fuerint decem millibus, quibus janua patuit; reliquis autem est satisfactum promisso, quod ferenda esset ad

sepulchrum discooperta, & palam omnibus exponenda in templo per triduum. Stratagemata hoc fuit sanctum, quo non sunt delusa, sed dilata tantæ multitudinis desideria, quamvis nihilominus ad januam perseveraverit ultra tres horas, quibus copiosus duravit imber. Ecclesiasticus & secularis Magistratus suscepit curam sepulchralis apparatus. Civitas curavit tumbarum, intus albâ suffultam attalicâ, & exterius rubro obductam holoserico fimbrijs prætexto, inauratis munitam seris, & clausam sex clavibus, quarum duæ spectarent ad Civitatem, duæ ad sanctam Ecclesiam, duæ verò ad Patres Societatis: siquidem thesaurus tantopere æstimatus non paucioribus concedebatur pectus & custodibus.

Convocati fuerunt omnes Ordines Religiosi, Parochiæ, & Confraternitates, ut adessent feriâ sextâ post Vesperas, decimâ hujus mensis: & adfuerunt omnes absque metu incommodorum, in captando honoratiore loco, ardentem exoptantes videre, & venerari tam sanctas Reliquias. Data fuerunt omnibus candelæ è cera alba, & hanc, quia sancta fuerat pauper, donavit elemosynæ loco Vicecomes de Vitoria. Toto pomeridiano tempore illius diei cælum resolvebatur in pluviam, & cum esset constitutum, ut sepultura differretur in diem sequentem, derepente fuit totum serenatum, proditque Sol clarus, quasi cupidus illius spectandæ, quæ tot annis in angulo obscuri cubicelli à videnda ipsius luce abstinuerat. Quæ res pro cæli favore habita est, ideoque concurrerunt universi ad sepulturæ illius festum: sic ajunt, ante complures menses à Sancta vocatum fuisse istum diem. Civitas, honore semper prosequens suos indigenas sibi hoc die assumere honorem voluit, gestanda beatum corpus suis humeris: & quia omnes istius oneris fieri voluerunt participes, fuit decretum, ut per intervalla in aliorum ac aliorum humeros deponeretur. Egressum est ex sua domo cum eo triumpho, ut major his seculis vix fuerit visus. Erat induta veste, quali uti consueverat, antequam affigeretur lecto: habebat solum suum

suum capitis operimentum, pallium gossipinum, togam è rudi panno, & superpositum scapulare, in quo erat expressum nomen Jesu, à Sancta serico citrij coloris, pro hac die, ante quadraginta annos efformatum: & tanto tempore permanerunt vestes tam mundæ, quanquam paupertinæ, atque si paucis fuissent mensibus gestatæ.

Vt autem satisfieret communi desiderio, deportata fuit per plateam Domicellarum ad fontem regium, processumque est per eam, quæ est sita ad rivum Esquevam, & aurificum, ac negotiatorum; per forum summum, plateam angularem, & Benedictorum, usque ad templum Societatis. Multi existimaverunt, neque cum exiguo fundamento, Vallisoleum hac occasione solito fuisse populosius: siquidem non fuit pergula, fenestra, aut subdiale ambulacrum, unde conspici posset Sancta, ut non replerentur hominibus, qui etiam adeo in plateis erant addensati, ut difficulter possent perrumpi. Quod verò tum maximè sum miratus, est, neminem adfuisse nisi detecto capite, quod ipsum accidit in omnibus concursibus, per novendiales ipsius exequias, & panegyricis de ea habitis concionibus. In quatuor locis platearum fuerant dispositæ stationes, ubi sacrum corpus erat substitutum, ut cum omni solennitate caneretur Responsorium. Primus erat in platea ad Esquevam: sed vix fuerat ex humeris depositum à Senatoribus, quando confertissima confusi populi turba voluit accedere, ad applicandas suas corollas precatorias. Quapropter cum se viderent opprimi, necesse ipsis fuit, abruptâ deinceps omni quiete, resumere corpus, & non dimittere ex suis humeris, nè simile periculum incurrerent, à quo illos eximere non poterant satellites, quantumcunque prompti essent, ad arcendam ingentem hominum multitudinem, cum id, quia erant infiniti, esset impossibile. Pervenit ad Domum Professorum Societatis Jesu, ubi illi ab ijs sanctis Patribus fuerat extructus tumulus honorarius, eâ gravitate & concinitate, quæ ipsis est propria, etiâque circumdatus crate ferreâ,

quæ impetuosos populi impediret assultus. Evenit, ut templum splendide esset peristromatis convestitum pro festo Sanctissimi Sacramenti, quod ibi fuerat celebratum: & quamvis illa Ecclesia sit semper quoddam cælum, hoc tamen anno, & istâ occasione fuit majore curâ, quàm aliàs antehac, exornata. Hic illius honori iusta exequiarum solenniter peregit Ecclesia Cathedralis, suâ adhibitâ musicâ, & Dominus Decanus sacro apparatu vestitus, obivit in hac functione munus Sacerdotis. Occlusum fuit templum reliquæ multitudini, quod, licet par sit magnis concursibus, pro hoc tamen nimis erat angustum: siquidem à multis fuerunt occupandæ parietum prominentiæ, ut non privarentur aspectu Sanctæ. Repletum fuit templum Communitatibus Religiosis, & præcipuis è statu tam Ecclesiastico, quàm seculari hujus Urbis: nam etiam provectiores ætate, & venerabiliores Prælati Religionum honori sibi ducebant, aliquid operæ conferre ad ipsius exequias, ac testes agere oculatos inusitatorum affectuum, quos Deus omnium cordibus inferebat: quæ commotio non erat affectata, sed dubio procul cœlestis, eò quòd tam universali animorum à Deo impulsorum conspiratione, omnes optaverint adesse testimonio tam rari eventus. Mansit ibi per totam noctem feria sextæ, & Dominus Episcopus, ad evitanda majora incommoda, quæ accidere possent ex inconsideratione vulgi, svasit Patribus, ut die Sabbathi sepulturæ mandarent sanctum corpus, cui Illustrissima Ejusdem Dominatio adfuit, singularia exhibendo indicia venerationis, ac devotionis; atque peracta est eâ solennitate, quam harum Reliquiarum exigebat æstimationio. Collocaverunt illam in repositorio concamerato intra ambitum summi Altaris, ad latus Epistolæ, qui locus dicitur fuisse designatus à Domina Comitissa de Fonsaldania, Fundatrice illius templi, ex amore, quo ferebatur erga hanc famulam Dei, & ejusdem æstimatione.

Decrevit Civitas spectabilem horum dierum celebritatem reddere novendialibus exequijs, quibus singuli Religiosi Ordines

dines sibi suum fumerent diem, servato ordine suæ antiquitatis, & præstantiores eorumdem Concionatores in suis panegyricis publicarent eximias ipsius virtutes. Quod est factum, & incepit sacra Religio S. Dominici, quæ, utpote plurimum æstimata ac honorata ab hac insigni Matrona, illi pro affectu, quo ab ea semper colebatur, scivit reddere gratias per Patrem Fratrem Franciscum de Peralta. Si namque illustre semper fuit ipsius ingenium, nescio quid illi splendoris procul dubio Deus hoc die addiderit, quo tum gratosè peroravit, tum totius sui auditorij, quod erat infinitum, sibi conciliavit æstimationem. Sit verò dictum anticipatò, prorsus nunquam auditum, aut visum fuisse talem auditorum concursum, qualis fuit per omnes hos dies: & exaggerationis gratiâ, quæ tamen nullum hic habere locum potest, sufficiat dicere, nunquam celebrari potuisse Sacrificium Missæ, Ministris suo ordine dispositis, sed inintētibz Altari. Quodque omnem excedit fidem, est, nemini curæ fuisse, quam occuparet sedem aut locum: semper enim decens ac honoratus judicabatur locus, etiam pro magnis Dominis, quisquis inveniretur, unde possent audire hujus Dominæ encomia: quandoquidem insolita erat præoccupatio locorum. Hoc primâ die accidit, quæ fuit feria tertia. Seraphicæ Religioni S. Francisci obtigit feria quarta. Dixit pro concione Pater Frater Bonaventura de Salcedo, primarius hujus Conventus Concionator. Satisfecit populo, ac debito. Feriâ quintâ securus est Ordo S. Augustini, & concionatus fuit P. Fr. Joannes de Bonavalle. Feriâ sextâ Conventus Patrum Carmelitanorum calceatorum: dixit Frater Alphonsus Perez. Die Sabbathi Ordo Sanctissimæ Trinitatis, cujus Prælatus Pater Magister Frater Joannes de Avendanjo noluit laudes tam insignis Dominæ alteri committere, & deprædicavit illas cū insolito applausu, ac præclaro ingenij specimine, quod jure merito omnes magni fecerunt. Sequens dies Dominica, vigesima prima hujus, fuit Conventus Beatæ Mariæ de Mercede, & suggestum con-

scendit P. Fr. Didacus de Sancta Agatha, Commendator hujus Domus, cujus conveta eloquentia magnam reddidisset hanc diem, nisi eam virtutum ac elogiõrũ Sanctæ argumentũ effecisset maximam. Tanta fuit concursus, & applausus. Collegium Patrum Clericorum Minorũ sibi sumpsit diem sequentem: concionem habuit P. Hieronymus Pardus, miram quoad thema, & res ipsas: auditus est cum gustu universalis. Domus Professa, felix hujus thesauri Custos, suam exhibuit gratitudinem feriâ tertiâ, & obvenit Concio P. Michaeli de Sancto Romano, cui, ob magnam cum hac Sancta habitam familiaritatem, breve est visum tempus, quod horæ spatium excessit, pro heroicis virtutibus, & singularibus prærogativis defunctæ exponendis. Fuit dictio elegantissima, & plena rebus pretiosis, depromptis ex ipsius vita. Bene eventum ominabatur Civitas, quia ad illum audiendum confluit indicibilis hominum multitudo, adfuitque Consilium Regiæ Cancellariæ hujus Urbis. Nona & ultima dies feriæ quartæ fuit Illustrissimi Capituli Sanctæ Ecclesiæ, & Magistratũ Nobilissimæ Urbis. Hi adfuerunt Missæ, & concioni Domini Doctoris Ferdinandi de Bastida: cujus licet exigua esset corporis valetudo, egregia tamen fuit dicendi gratia, & ingens applausus, quo sunt audita eximia decora, quæ de hac Sancta recensuit.

Ex proposito dicere prætermitto, quid in his concionibus audiverim, siquidem id nec fert epistola, neque patiuntur tempora. Attingam pauca de ipsius virtutibus, ut ex ijs cæterorum colligatur veritas, quæ sunt dicta, præmonendo, me nihil memoraturum, quod ibi non fuerit relatum. Fuit hæc famula Dei oriunda Vallisoletõ, filia Doctoris Didaci de Escobar, Professoris in hac Vniuersitate Sexti Decretaliũ, ac Dominæ Margaritæ Montanæ Monserratenfis, parentum sanctõrũ: solebantque nonnulli dicere: Sancta est Domina Marina, sed sanctior ipsius Pater. Puella viginti & duorum mensium novit amare Deum super omnia, accelerato illi usu rationis, ut tempestivè inciperet jacere fundamen-

lamenta fabricæ virtutum, quæ tam altè erat exstructura. In sua juventute optavit fieri Monialis, & discipula Sanctæ Matris Tereziæ, quæ est gloria nostræ Hispaniæ, & expetiit sibi ab ea dari habitum. Intuita est illam Sancta, responditque ipsi. Vade filia, non debes fieri Monialis, quia Deus magna per te vult agere in angulo tuæ domûs. Insignis prophetia, indicans, qualis fuerit Domina Marina: quæ videns, præclusas esse ex Dei voluntate fores suis desideriis, non arctavit animum, quin potius dilatavit, egitque Monialem in corde, quantum status ipsius patiebatur, nuncupato perpetuo voto virginæ castitatis, & paupertatis, atque obedientiæ præstandæ suis Confessariis, quod per omnem suam vitam exactissime observavit, nè unquam exorbitaret. Quia verò Deus jam cor illius occupaverat, præbitis indicijis rerum magnarum, quas in ipsa, & per illam erat operaturus, commisit se instructioni, ac directioni Patrum Societatis Jesu, interque eos Patri Petro de Leon, magnæ virtutis viro. Suscepit hic Sanctus Pater curam expoliendæ istius animæ, quæ intra breve tempus evasit perfecta. Mandavit illi quadam die, ut acceptâ sub brachium scutellâ se conferret, ad capiendum cum cæteris pauperibus cibum, apud januam cujusdam Domûs Religiosæ: ac licet esset tam spectabilis conditionis, ivit eo semel ac sæpius. Cùmque se jam videret esse pauperem, utebatur industriâ petendæ eleemosynæ, quandocunq; advertebat aliquam minus decentem conversationem virorum & feminarum, quod accedebat mendicans, & erat adeò importuna, ut ab illis non discederet, donec eam conversationem cogerentur abrumpere. Ità egena Sanctam suam transigebat vitam, non induendo interulam lineam, neque decumbendo in lecto, cujus loco illi per plurimos annos erant fascies famentorum. Jejunia ipsius in pane & aqua fuerunt continua, magisque assidua flagellationes, quibus sese cruentabat, & cilicia, quæ perpetuò gestabat. De ejus modestiarum aliquid fuit dictum, & est, quòd sancti Patris Ludovici de Ponte, sui tot

annis Confessarij, faciem nunquam fuerit intuita, neq; illum ex visu noverit. Quantum attinet illius patientiam, ea non est summa, quòd triginta annis decubuerit, sustinendo tantos dolores & cruciatus, à Deo immisos vel permisos; sed quòd inter tot ærumnas nunquam sit visa, vultum exhibere minùs serenum, gravem, & modestum, ità ut posset dubitari, patereturne cruciatus, an verò quiete frueretur. Sufficiat ad præsens propositum, quod quadam die dixerat illi, qui id in concione retulit, se nempe sic esse comparatam, ut si Deus ità suo arbitrio permitteret sanitatem & quietem, ut ea sibi non constaret majori labore, quàm extensione manûs, hanc non extenderet. Nam in cœlo, Domine (subjunxerat Sancta) nullæ sunt afflictiones, & oportet nos esse avaros horum cimeliorum mercatores, eadèmq; copiosè accumulare: ibi enim carissimo venduntur pretio. Fuit ultra modum humilis, suisque ipsius contemptrix, jam inde à sua tenella ætate: tum enim, quando illius amita dicebat ijs, à quibus invisebatur, ipsam esse gratiosam puellam, erubescere ac verecundabatur, & finitâ visitatione flens amitam rogabat, nè talia diceret. Vix verba pronuntiare noverat, quando in eorde se ipsam scivit despicere.

Anno hujus seculi decimo quarto prohibita fuerunt Oratoria privata, & ipsa existimavit à se, exiguâ reverentiâ, quam illa suo exhibuisset, Deum fuisse compulsum, ut ederetur illud mandatum: adeò ut eam non possent consolari ipsius Confessarij, securam reddentes, non ità se rem habere. Cùm decumbens in lecto rationem eorum, quæ in illius anima agebantur, reddere deberet suo Confessario, sancto Patri Ludovico de Ponte, quia alienâ uti manu ad suas res annotandas cogeatur, habebat domi puellas, à quibus conferebantur. Evenit illi quadam die, ut haberet unam nescientem scribere: jussit ipsam sumere apparatus scriptorium, & puella respondit, se scribendi esse ignaram, cui illa dixit: Scribe, scribe; & scripsit omnia sibi dictata à Sancta. Aliâ quoque vice idem

idem egit cum alia puella, quæ nec legere, neque scribere noverat. Ambæ etiamnum vivunt in hac Vrbe Moniales, ut nullâ indiguerint aliâ scholâ, in qua suas condiscerent literas; quemadmodum & virtutem, ac studium solitudinis, quibus omnes suâ educatione imbuunt. Octodecim ex ijs, quæ ipsi inserviverant, collocavit in statu Religioso: atque licet omnes essent juvenulæ, & multæ formosæ, nunquam est auditum, aut visum, quidquam ab illis vel apparenter minus bene actum fuisse, quamdiu in ejus domo manserunt. Quæ specialissima absque dubio fuit providentia Dei, cum etiam in Monialium claustris, quandoque videre sit, quod in ea paupere domo, delitescente hac Dominâ in lecto, animadversum non fuit. Pro earundem subsidio expendit ultra triginta millia Ducatorum, sibi eleemosynæ nomine oblatorum, ex qua nihil unquam in se ipsam insumpsit.

Domus illius commune fuit pauperum & afflictorum refugium, etiam tam ipsa, quàm ejus alumnæ, viverent eleemosynâ; quâ eo anno, quo invaluerat fames, nemini negatâ, ex septem panibus, quorû quatuor integri dabantur tribus personis pauperibus, vescabantur domestici, unaque omnibus egenis eleemosynam petentibus elargiebantur, obstupefcentibus alumnis, tantum panis erogari, nec tamen deficere diurnum dimensum, quod ordinariè erat exiguum, multiplicante panem manifestè DEO, ut nescienti negare eleemosynam non deesset, quod ad fores ipsius adventantibus impertiretur. Paupertas ipsius omnes rapuit in admiratione, qui eam intellexerunt; & si acceptavit eleemosynas, id fecit ad succurrendum pauperibus. Voluit namque Deus uti amore, quo ipsam omnes prosequerentur, ut, dum illi subveniretur, quæ oblatam eleemosynam non erat in se impensura, eadem ab ipsa dispensata cederet in subsidium omnium egenorum. In lectulo cortinis carente triginta annis decubuit, plena morbis ac doloribus, & nullum in suo sancto corpore unquam sensit vulnus, aut livorem. Dum nonnisi elapsis octo mensibus mutari con-

suevisent lodes, eò quod ipsi permolesti accideret lecti compositio, tam mundæ inveniebantur, nitidæ, benèque olentes, quàm erant, quando primum fuerunt instratæ. Quamvis illi frequenter applicarentur quædam medicamenta, perliniretur oleis & unguentis, cubicellum ipsius esset angustum & obscurum, clausæque manerent fenestræ, quod vehementer affligeretur à lumine, nullâ unquam seu diei, seu noctis horâ fuit in eo odor, qui non esset gratissimus: & si hæc veritas non fuisset comprobata tam diuturnâ atque exploratâ experientiâ, videretur res impossibilis.

Magnus ille hujus sanctæ Dominæ Pater spiritualis Ludovicus de Ponte, vicinus suæ morti dixit: Quid in Dominæ Mariæ obitu sit eventurum, ignoro; verum quæ in vita ipsius contigerunt, sunt ex rarissimis, quæ acciderunt in Ecclesia Dei. Dictum fuit quiddam singulare, quanti magnus hic vir æstimaverit hæc Dominam, quod nempe ipso die sui obitus, cum huic jam esset proximus, ut destitueretur usu lingvæ, videns ingredientem in suum cubiculum quendam Religiosum, solitum conscribere res hujus Sanctæ, resumpsit vocem, ipsumque advocaverit, & jussit accipere necessaria ad scribendum, atque chartas, quas de hoc argumento habebat conscriptas, etq; dictaverit nonnulla adhuc adscribenda, & hoc facto se converterit ad Deum, ac dixerit: *Jam, Domine, obligationi meæ satisfeci. In manus tuas commendo spiritum meum*; defeceritque ipsum loquela, & brevi expiraverit, ita indicando, quod existimaverit sui esse muneris, non omittere, quidquid sciret scribendum; & præclaram pro sua tam propinqua morte fore dispositionem, si ista scriberentur. Hoc factum stupore replevit totum auditorium, novamque istius sanctæ Dominæ excitavit venerationem: est enim extraordinaria illa, quâ in hac Vrbe colitur Sanctus Pater Ludovicus de Ponte, qui eodem natus est anno, quo Domina Marina, & frequentaverunt unâ ludum literarium. Eo vitâ functo curam illius gesserunt P. Michaël de Orenja Societatis Jesu, Rector Collegij S. Ambrosij, ipsius

Confessarius, & Pater Frater Andreas de Ponte, ex sacro Ordine Prædicatorum, ac Sancti Patris Ludovici de Ponte frater germanus: hos enim duos fratres singulariter suspexit, & erga duos istos Ordines inexplicabili ferebatur amore, atque devotione erga Sanctos eorundem Fundatores, de quibus multa fuerunt narrata, quomodo vicissim illi fuerint addicti, & exhibuerint faventes, ad speciale animæ ipsius emolumentum. Magnificè ab uno è Concionatoribus fuit appellata *Theatrum Divinorum*, quod Dionysius dixit de Hierotheo, theatrum, in quo Divina fuerunt repræsentata & mirabilia. Huiusmodi sunt, quæ in hac benedicta anima fuisse acta dixerunt, commemorando favores Christi Domini, & Sanctissimæ ipsius Genitricis, atque gloriosi S. Joachimi, quem specialiter colebat, & ejus Officium in Ecclesia publicari procuravit; nec non Sanctorum Patriarcharum Ordinum Religiosorum, præsertim S. Dominici, & S. Ignatii, qui de rebus cœlestibus ac divinis ad illam sermones habuerunt.

Adstiterunt ipsi continuè in ejus cubiculo, per multos annos, undecim Angeli. Ponderata fuerunt illius miracula, quæ in vita acciderunt & in morte, prophetiæ, cœlestes, virtutes precatoriarum ipsius corollarum, & globulorum, crucum, ac numismatum. Dixerunt, subignatum illi fuisse à Christo Domino quoddam scriptum, quod ipsam nunquam esset deserturus, semperque ipsius esset futura; datam ab eodem schedam puram, quæ se obstrinxerit ad omnia concedenda, quæ esset petitura; desponsatam fuisse à Spiritu Sancto, de qua desponsatione mirantur dicta; vidisse illam in suo corde aureis literis inscripta ista verba: *Hic habitat JESUS*, in eodémque dormientem parvulū JESUM, tanquam in lecto suæ quietis; accepisse ab eo linteam, quod aservatur ad S. Paulum, ut eo sudorem ex quodam amoris sui incendio ortū abstergeret; fuisse ab Angelis exornatam varijs cimelijs, & à Sanctissima Virgine ipsi oblatum infantem JESUM tanquam recens natum, atque à Sancto Petro claves cœli, & in hoc

Vita Mar. de Eschob. Pars II.

assiduam fuisse ejus conversationem, de ejus dispositione & locis tam promptam habuerit notitiam, quàm de suppellectili suæ domus; & potuisse ipsam tam facile videre, quæcunque ibi agerentur, quàm facile sit prospicere per fenestram, ad videndum, quid agatur in platea: atque licet frueretur tam admirabili conversatione cœlesti, obtineret omnes illas visiones & apparitiones, quibus illam Deus dignabatur; habuisse tamen externos sensus, & potentiam imaginativam adeo expedita, ut simul operam daret exequendis negotijs exterioribus: fundatum ab ipsa fuisse Ordinem S. Birgittæ in Hispania, cui præscripserit constitutiones ac regulas, quæ confirmatæ à Summo Pontifice anno vigesimo nono, extent in Collegio Sancti Ambrosij.

Fundavit Deus dona & favores, quibus famulam suam cumulavit, non solum in benigna sua munificentia, sed etiam in continuis ipsius & eximijs meritis, quæ consequebatur tolerando exquisitissimas & insolitas afflictiones, quibus pares nullam leguntur in historijs tam sacris, quàm profanis. Passa est continuos morbos, dolores, & cruciatus in suo corpore; dubia, timores, obscuritates ac derelictiones in sua anima, ejus virtuti magis cruentas Deus confudit pugnas, quàm Jobo, quandoquidem diabolus etiam vitam illi abstulit, cui id ad ipsius confusionem Deus indulsit. Exercuit ipsam aliquando per integram noctem, assando illam in veru ad ingentem ignem; crucifixit instar Christi Domini; confixit sagittis instar Sancti Sebastiani; & instar Sancti Laurentij superposuit craticulæ. Sustinuit rotam novaculis horridam Sanctæ Catharinæ Martyris, atque coronam spineam Senensis, & varijs vicibus pro animabus Purgatorij, ejusdem poenas ac tormenta. Tot denique res, ac adeo raræ & exquisitæ sunt dictæ, ut eas nec ego referre possim, neque capiat epistola, quas ideo relinquo libris, qui de his suo tempore publicabuntur.

Istis diebus celebriores à seculis non fuerunt, & necdum illos terminari permitte

Ggg

mittit

mittit devotio ac affectus, quem Deus omnibus indidit. Siquidem feriâ secundâ, vigesimâ septimâ hujus, exequias celebravit Collegium Sancti Ambrosij in hac Vrbe Patrum Societatis Jesu, domus specialiter huic Sanctæ chara, eò quòd servaret corpus Sancti Patris Ludovici de Ponte. Dixit pro concione Pater Didacus Bæza, qui, utpote Pater ac Magister Concionatorum præsentis ætatis, excelluit subtilitate, & animadversionibus ad stupendam ipsius vitam, adaptatis Evangelio, quod Ecclesia canit pro defunctis. Concurrit universa Civitas, quemadmodum primis diebus: fuit elegans peroratio, & quæ novam suscitavit devotionem ac venerationem erga sanctitatem hujus Dominæ. Sequens feria tertia, vigesima octava hujus, fuit Nobilium istius Urbis, qui non contenti, quòd omnium dierum auditorium suâ illustraverint præsentia, hunc esse voluerunt proprium, ut tunc devotum suum erga Sanctam demonstrarent affectum, per Patrem Joannem Fernandez de Saavedra, Concionatorem Domus Professæ Societatis Jesu: & præcùl dubio magnum oportebat esse affluxum, tum quòd foret dies consecratus à Nobilitate, tum propter æstimationem ac doctes dicentis, quæ sunt eximie & præclaræ, qualis fuit etiam dictio plena admirandis rebus, de vita, virtutibus & miraculis Dominæ Marinæ. Feriâ quintâ, trigessimâ hujus, finem solennitatibus in Domo Professæ imposuit devotio multorum Illustrum Civium, qui solenniissimas instituerunt exequias, ubi de vita Sanctæ panegyricam dixit Pater Magister Frater Placidus de Agvilar, ex sacro Ordine de Mercede. Fuit Concio admirabilis à facundia, ingenio, acumine & gratiâ, quâ recensuit, & expendit tot eventus vitæ & mortis hujus Venerabilis Matronæ. Heri feriâ secundâ celebratæ sunt exequiæ ab insigni Conventu Sancti Pauli, sacri Ordinis Sancti Dominici, qui non satis habens, quòd primus dies ipsius fuerit, in Domo Professorum Societatis Jesu, domi quoque suæ voluit iteratò solennem exhibere gratitudi-

nem, quam Sancta illius Religio debet Sanctæ, eò quòd hæc vivens eximio illam fuerit profecuta honore, & singularem erga ipsam habuerit confidentiam, magnique eandem fecerit. Hoc die vastum ejus templum Sancti Pauli tota occupavit Nobilitas, & Ordines Religiosi, cum innumera multitudo. Concionatus est Pater Magister Navarete, quia Sancti illi Patres ostendere voluerunt, magnum esse istum diem, & hoc festum, cum nobis concesserint præcipuum Divini verbi præconem, quem universus Orbis, propter ipsius scripta, totiusque ejusdem Ordo, propter grandem zelum, plurimum veneratur. Confirmavit singulari gravitate, & efficaciam discursuum de prædicatam à Concionatoribus, qui illum præcesserunt, veritatem, ac addidit quædam specialissima de ipsius vita, miraculis, & prophetiis. Tumulus honorarius fuit elegantissimus, refertus floribus & coronis, atque in eo collocata effigies Sanctæ, cujus conspectus ad magnam omnes permovit reverentiam, & ingenti affectu solatio: atque tum clarè apparuit, quàm merito in sua Concione dixerit Pater Didacus Bæza, magnum esse indicium sanctitatis Dominæ Marinæ, eò quòd in ea asserenda specialibus convenerint affectibus Patres Dominicani, & Patres Societatis Jesu: eum, etiam in alijs adeò sint differentes ipsorum sententiæ, non tamen discrepaverint, imò summè fuerint uniti & concordēs, in perhibendo vero testimonio, quòd fuerit spiritus DEI, qui in illam admiranda est operatus. Ipse sit benedictus in Sanctis suis, & conserveat Tuam Dominationem, quemadmodum exopto. Vallisoleti quintâ Julij, Anno millesimo, sexcentesimo, trigesimo tertio.

In hac epistola Domini Francisci de Vinjucla, hoc solum est notandum: scilicet verum sit, depositam esse intra concameratum loculamentum ad latus Epistolæ, ut ipse dicit; non tamen illum fuisse sepulchri ejus locum, quem ipsa ex Divina revelatione præviderat,

sed latus dextrum Evangelij, prout nobis scriptum reliquit Venerabilis Pater Ludovicus de Ponte in fine primæ partis. Unde post septendecim annos illi fuit in parte dextra Altaris Domus nostræ formata decens urna, & in ea sunt collocatæ sacræ ejusdem Reliquiæ (dempto uno brachio,

quod, pro solatio filiarum ipsius, fuit datum Regio Conventui S. Birgittæ) ubi expectantes ultimum diem suæ gloriôsæ resurrectionis requiescunt in Domino: quibus is honor, quem pietas præsentis statûs patitur, à tota illa defertur Vrbe, quæ fuit felix ipsius patria.

CAPUT IV.

Quid authentici, & omni fide digni testes juraverint, de heroicis hujus Virginis virtutibus.

Quamvis Venerabilis Pater Ludovicus de Ponte specialiter initio historiæ hujus Virginis, ac deinceps per totum ejusdem decursum, nobis virtutes ipsius descriperit, tanquam securum fundamentum ædificij celestium favorum, & aliorum singularium donorum, quæ Deus illi superstruxit; atque testis adeo omni exceptione major sufficeret, ut ab ijs, qui, seu quod ipsum noverint, seu propter ejusdem lætæ à se opera, illum dignè æstimaverint, fidem suâ assertionem obtineret adhibendam omnibus, quæ de hac Virgine scripsit: tamen etiam ex ipsismet chartis, in quibus hæc serva Dei nobis refert gratias, quas à Divina suscepit manu, satis clarè intelligantur, animi demissio, charitas, patientia, & puritas vitæ, quæ se ad eas promerendas disponebat; quia quantumcunque sollicitè se in illis conetur, usque ad sui annihilationem, extenuare, hoc ipso tamen clariùs animæ suæ sanctitatem, sincerissimam sui spiritûs veritatem comprobatur: nihilominus pro tot devotarum animarum, hodièque Virgini isti ad dictarum, consolatione; pro exemplo volentium ipsam imitari, ad magnam Dei nostri gloriam (qui, licet se liberalem, toties illam per se, per suos Angelos & Sanctos visitando, exhibuerit; sinè comparatione tamen liberalior fuit in solidis virtutibus, quas ipsi in eminentissimo gradu concessit) existimavi, esse conveniens, etiâque necessarium, hic aliquid referre ex multis, quæ de his scripta repetio in au-

thenticis informationibus, quas in manibus meis habeo, eo fine, ut ad sacram Congregationem Rituum, pro canonizatione hujus Virginis promovenda, mitterentur, confectis à Domino Gregorio de Pedrosa, Episcopo Vallisolerano, & alijs Illustrissimis Hispaniæ Prælati, canonicè citantibus ad hunc effectum plures quàm quadraginta omni fide dignissimos testes; eò quod plerique illorum sint sanctitate, literis, ac nobilitate insignes, omnesque propemodum vel familiariter versati fuerint cum Sancta Virgine, vel sufficientissimam virtutum ipsius habuerint notitiam.

Pater Frater Andreas de Ponte ex Ordine S. Dominici, vir eximiæ sanctitatis, quod novit Hispania, & qui diutiùs quàm triginta sex annorum spatio familiarissimè cum hac Virgine egit, ejusdemque etiam sacramentales excepit confessiones, juratus asserit, eam semper à se habitam fuisse pro muliere virtutis heroicæ, ac digna, quæ compararetur omnibus Sanctis antiquis, quorum historiæ ab Ecclesia celebrantur. Id ipsum jurat P. Michaël de Orenja, qui nempe tot annis spiritû ipsius examinavit, & similem illam fecit non qualibuscunque Sanctis, sed ijs, qui specialiter in Dei obsequio eminuerunt. Pariter juraverunt omnes socii, quæ sanctæ Virgini convixerunt, tam eæ, quæ adfuerunt ipsius morti, quàm illæ, quas vivens aggregavit diversis Monasterijs, ubi sancta suâ conversatione abunde confirmant, in quali schola fuerint eruditæ. Prætermisissimè verò alijs Religiosis, qui ex diversis Ordinibus sunt conversati cum Venerabili Ma-

Vita Mar. de Esob. Pars II.

Ggg 2

rina,